

stranieri ed udrete una favella, che non vi parlerà all' anima, poiche non l' intenderete, voi sospirerete la patria, e la vostr' anima si tempierà nel desiderio della libertà per riabbracciarla

»Quando vedrete il materno sguardo versar la piena degli affetti sui suoi propri figli, e la mano dell' amistà stringere confidentemente due giovani cuori, e donzelle e garzoni sorrideresi d' amore... ah! voi cercherete invano che quella madre vi appelli suo figlio, che quel figlio vi nomi fratello, che una destra venga a stringere la vostra, e che un sorriso venga a ricercarvi le latebre dell' anima.

»Ε voi comprenderete, che e madre, e fratelli, e amici, e sposa, e amante, e tutto con la patria perdeste, e la vostr' anima si tempierà nel desiderio della libertà per riabbracciarla »

Τίς δύναται νά αναγνώσῃ τὰς ὥραιάς καὶ θλιβεράς ταύτας στροφάς, καὶ νά μὴ δακρύσῃ, καὶ νά μὴ δώσῃ δείγματα παραμυθίας πρὸς τὸν δυστυχῆ ξένον, τὸν κλαίοντα τὴν πατρίδα, τοῦ γονεῖς, τὰ φίλτατα τῆς καρδίας του!

Ἀλλ' ἂν ὁ Κ. Φούσκος, ἀποδίδων, ὡς λέγει, φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν εὐμενῇ φιλοξενίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐξύμνησε διὰ τῆς γραφίδος τὰ κατορθώματα τοῦ Σουλίου, ἄλλοι συμπολῖται καὶ ὁμοιοπνεεῖς αὐτοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος ὁρμώμενοι, καὶ διὰ τὴν αὐξήσωσι τοὺς πόρους τῆς Ἑταιρείας τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας τῶν δυστυχῶν προσφύγων, ἀπανθανατίζουν διὰ τῆς γλυφίδος τοὺς ἐνδόξους ἄνδρας τῆς νεωτέρας ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἱστορία, περιγράφει μὲν τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνων τοὺς ὁποίους θαυμάζομεν, ἀλλ' ἡ σμίλη, παριστῶσα ἐμφαντικώτερον τὴν κεφαλὴν τὴν συλλαβοῦσαν ἢ τὴν ἐκτελέσασαν τὸ μεγαλουργημα, τὸ ὄξύ, τὸ ἱλαρὸν ἢ τὸ ἄγριον τοῦ βλέμματος, τὸ ἀγέρωγον, τὸ γλυκὺ ἢ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ μετώπου, μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἤμαζον, καὶ προκαλεῖ τὸ αὐτὸ σέβας τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει ἡ αὐτοπρόσωπος παρουσία.

Ἐὰν τὸ θάρος τῶν συμφορῶν καταβάλλῃ συνήθως τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ, νέας ἀρυσμένη ἐξ αὐτῶν δυνάμεις, κραταιοτέρα ἢ πρότερον ἀναδείκνυται, καὶ ἀναπτεροῦσα τὸν νοῦν διερμηνεύει τὸ ἄλγος τῆς καρδίας δι' ἀρμονικῆς θρηνηδίας. Τοιοῦτος ἐφάνη καὶ ὁ Κ. Μάρκος Ἀντωνίας Κανίνης τὸν ὁποῖον ἡ αὐτὴ τοῦ Κ. Φούσκου τύχη ἐξεσφενδόνισεν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐκδώσας συλλογὴν ποιημάτων ἄτινα Fantasia e Cuore ἐπέγραψε, διότι ὑπὸ τῆς φαντασίας καὶ τῆς καρδίας του ὑπηγορεύθησαν, ἐθρήνησεν εὐγλώττως τὰ δεινὰ τῆς πατρίδος του, καὶ ἐβόων ἄφορμῇ εἰς τὸν εὐμολπον μεταφραστὴν τοῦ Ψαλμωδοῦ, νά ἐρμηνεύσῃ ἑλληνιστὶ τὸν Θάνατον τοῦ Ἰταλοῦ στρατιώτου, κατὰ τὸ αὐτὸ τοῦ πρωτοτύπου μέτρον, ἥτοι τὸν ἀνομοιοτέλεστον ἰταλικὸν ἱαμβον. Τὸ μέτρον τοῦτο, ἂν καὶ ἀσύνηθες σήμερον παρ' ἡμῖν, δὲν εἶναι ξένον τοῦτο μετεχειρίσθη καὶ ἡ Σαπ-

φὼ καὶ ἡ σύγχρονος αὐτῆς Ἑριννα, καὶ τοῦτο ὡς τὸ καλλίστον, εἴθ' ἐπικρατήσῃ καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ χάους καὶ ἀνάνδρου ἐκχαιδεκατυλλάβου.

N. Δ.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἰταλοῦ στρατιώτου.

Σιγῇ τῆς μάχης ἡ κραυγὴ φωτίζει
Ὁ δύνων Φοῖβος τὴν σκηνὴν τῶν φόνων. . . .
Ἀπὸ τὴν αὖραν τῆς νυκτὸς διώκεται
Ὁ καπνὸς τῶν σβεσθέντων κεραυνῶν
Διατρέχων ὡς νέφος τὸν αἰθέρα,
Ἡ τῶν βροντῶν τὰς ἄκρας ἐπιστέφων.
Τῶν νεκρῶν αἱ ψυχαὶ περιπλανῶνται
Ἐπ' αὐτοῦ περιμένουσιν τὰς ἄλλας
Ὅσας ἐτι δὲν ἔλυσεν ὁ θάνατος.
Δὲν ἀκούονται πλέον οἱ βροντώδεις
Τῶν ἀδδηφάγων πυροβόλων κρότοι. . . .
Ἀηδόνες ἀνάμεσα τῶν φύλλων
Κελαδοῦν τῶν ἐρώτων τὸ κελάδημα. . . .
Ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὴν ἀτμοσφαῖραν πλήττουν
Αἱ μακραὶ τῶν θνησκόντων θρηνηδίαι.
Ἴδου ποῦ στένουν τὰς σκηνάς. Ἐκείθεν
Κυλίουν εἰς τὸν ποταμὸν τὰ πτώματα,
Καὶ δοῦπος εἰς τὰ κύματ' ἀντηχεῖ.
Ἄλλοι φύλακες κράζουν «γρηγορεῖτε!»
«Εἰς τ' ἄρματα» βοοῦν φύλακες ἄλλοι.
Καὶ τότε μεταξὺ τῶν περιπόλων
Τουφεκισμὸς ἀκούεται βροντώδης,
Καὶ σταυρώνοντ' αἱ σφαῖραι πανταχόθεν,
Καὶ τρέμ' ἡ γῆ, καὶ σείονται τὰ σπήλαια. . . .
Εἰς τὴν ἀγκάλῃν τοῦ θανάτου πόσοι
Αἱματωμένοι σπαίρουν μαχηταί!
Ἡ δίψα τήκει φλογερὰ τὰ σπλάγγνα
Τῶν δυστυχῶν. Ἐν τούτοις ἡ Σελήνη
Ἐνὸς χειμάρρου τὰ νερά χρυσώνει,
Ποῦ γλυκὰ κελαρύζοντα, τὴν ὄχθην
Ζώνουν τὴν χλασρὰν ἐκεῖ πλησίον.
Τινὲς μὲ κόπον τὰ θλασμένα μέλη
Σύρουν ἐκεῖ, πλὴν δρέχοντες τὰ χεῖλη
Θνήσκουν ἀμέσως. . . .
Νέος ἰδοῦ πολεμιστῆς! Ἀκόμη
Ἀπὸ τὸ μαῦρον αἷμα ἡ ψυχὴ του
Δὲν ἀνοιξεν ἀκόμη τὰ πτερὰ της.
Λευκὸν κρατεῖ χειρόμακτρον ἡ χεὶρ του,
Ἀγάπης, τῆς ἀγάπης του, σημεῖον,
Καὶ μὲ κομμένον τὸ κυττάρει βλέμμα. . . .
Ὅχι πλέον λευκόν! . . . Μ' αἵματα μαῦρα
Ραντισμένον ὑπάρχει πανταχόθεν.
Ὁχρὰ Σελήνης καταβαίνει λάμψις
Εἰς τὴν μορφήν του ποῦ μυρίζει χῶμα.
ὦ! ποσάκις εἰς νύκτας παγετώδεις,
Ὅποταν ὁ βορρᾶς διασαλεύων
Τὰ κατάχλωμα φύλλα τῶν πλατάνων
Τῶν φυλάκων τὰ σώματα ναρκώνει,

ὦ! ποσάκις εἰς τ' ὄπλον σπηριγμένος
 Ἐνθυμείτο τὸ τέκνον καὶ τὴν σύζυγον! . . .
 Καὶ τὸν δοῖραν, καὶ τῆς νυκτὸς τὸ μάκρος,
 Καὶ τὸν κάμκτον τότε δὲν ἤθναίτο
 Λαλῶν μὲ τὴν ἀποῦσάν του συμβίαν.
 ὦ! ποσάκις τοιαῦτα τῆς ἐλάλει

«Ἰδοὺ τὴν νύκτα ποῦ παθοῦτες, ρῶς μου,
 «Ἰδοὺ τὴν νύκτα τῆς ἐπιστροφῆς μου!
 «ὦ! νύκτα θέλω νὰ γυρίσω, νύκτα.
 «Εἰς τῆς Σελήνης θά σ' ἰδῶ τὴν λάμψιν. . .
 «Γλυκὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν μου θέλγει
 «Ἡ πένθιμος ἐσπέρα τῆς Σελήνης . . .
 «Ἰσως, φιλότατ', κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν
 «Ναννουρίσης τὸ τέκνον μας τὸ φίλον
 «Ἀκούοντα τὴν Μάμμη νὰ σέ λέγῃ
 «Τῶν νεαρῶν μου χρόνων τὰ συμβάντα . . .
 «Καὶ τότε ἐγὼ σιγὰ, σιγὰ πατῶν
 «Εἰς τὸ δῶμ' ἀθεώρητος ἐμβαίνω . . .
 «Ἄλλοι καιροὶ! Πλὴν τώρα, φεῦ, αἰσθάνεται
 «Ὅτι φεύγ' ἡ ψυχὴ του μετὰ πόνου,
 Καὶ τῆς Καλῆς ἡ χεὶρ τὴν νεκρωμένην,
 Τὴν πίπτουσάν του χεῖρα δὲν βαπτάζει,
 Μῆτε μὲ φλογερὰ χεῖλη θερμαίνει
 Τὰ μισαποθαμένα του τὰ χεῖλη.
 Ἀνεγείρεται τρίς εἰς τὸν ἀγκῶνα
 Καὶ τρίς ἀπηυδημένος κατακίπτει.
 Ὀλίγον φῶς, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων,
 Ὀλίγον φῶς ἀναζητεῖ. . . στεναίνει
 Τὸν τελευταῖον στεναγμὸν, καὶ θνήσκων
 Τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸ στῆθος κλίνει . . .
 Ὁμοίως ῥόδον τὴν αὐγὴν εὐώδες,
 Ἀνοικτὸν εἰς τὸν κλῶνα διαμένει,
 Ἀλλ' ἂν λαίλαψ τὸν κλῶνά του τινάξῃ
 Κλίνει κάτω καὶ πίπτει μαραμμένον.

Γ. Χ. Ζ.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΣΕΙΡΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ὑπὸ Σ. Σταθεπούλου.

Ὁμολογητέον ὅτι ὁ αἰὼν καθ' ὃν ζῶμεν, τὰ μέγιστα ἐπιπόλαιος καὶ δὲν ὑπάρχει μὲν πᾶναις παιδείας, ἀλλὰ τὰ φῶτα, ἀντὶ νὰ κατευθύνωνται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, διασκορπίζονται. Αἱ θαθεῖαι, αἱ σύντονοι, αἱ εὐτυνεῖδητοι, οὕτως εἰπεῖν, μελέται, εἰσι σπανιώταται, καὶ πρὸ πάντων ἐν Ἑλλάδι ἀναγινώσκουμεν πολλὰ, ἀλλὰ δὲν ὑπάγομεν ταῦτα εἰς ἓν μόνον σύστημα. Ἐπιξερχόμεθα πάντα τροχάδην, καὶ ἄκροις δακτύλοις θιγόμεθα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων. Ἰδοὺ διὰ τί πολλοί, γνωρίζουσι μὲν πολλὰ, πάσχουσιν ὅμως ἑλλειψιν εἰδικότητος.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δὲν ὑπάγεται εὐτυχῶς ὁ συγγραφεὺς τῆς Στοιχειώδους σειρᾶς τῶν γεωγραφικῶν μαθημάτων. Ἀσχοληθεὶς ἰδίως εἰς τὴν γεωγραφίαν, καὶ σπουδάσας αὐτὴν ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου

ἀκμαίνει ἡ καλλιέργεια τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς, ἐξέδωκεν ἀξιόλογον ἐγγε·ρίδιον, ἀξιοσημείωτον πρὸ πάντων διὰ τὸ ἀκριβές, τὸ σαφές, τὸ εὐμεθεδόν, καὶ τὸ γλαφυρὸν τῆς διδασκαλίας. Εὐχόμεθα δὲ νὰ εἰσαχθῇ ταχέως εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος, στερούμενα δυστυχῶς τοιούτων διδασκτικῶν βιβλίων.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἴμ' ἀψυχον, εἴμ' ἄρῳνον

Ἀλλ' ἅμα σὺ θελήσης,

Φωνὴν καὶ γονιμότητα

Μοὶ χορηγεῖς ἐπίσης.

Γεννῶ μου τὴν γεννέτειραν,

Καί, ταχυτέρους βέλους,

Ἐκπέμπω τοὺς ἐκγόνους μου

Κατατροφῆς ἀγγέλους.

Αὐτοὶ μου δὲ οἱ ἐκγονοὶ

Εἶν' ἐδικοὶ σου γόνοι.

Καὶ ὅμως ἀποδαίνουσι

Πολλάκις πατροκτόνοι.

Ἀόρατος, ἀέριος

Ὁ ἄγριός των δρόμος.

Εἶν' ἡ πνοή μου θάνατος

Καὶ ἡ φωνή μου τρόμος.

Διάφορον τὸ μέγεθος

Τὴν δύναμιν τὸ σχῆμα.

Πολλῶν ἀνθρώπων ἀνοιξα

Ἀπονηπὶ τὸ μνήμα.

Ἐὰν μὲ δεξιότητα

Μὲ κόψης ἐκ τῆς μέσης,

Πῦρ καὶ γαλκὸν παράγουσιν

Αἱ δύο διαιρέσεις.

Καὶ ἂν τοὺς δύο πόλους μου

Ἐνώσῃς εἰς ἓν ὅλον,

Παραδόξον, πλὴν ἀληθές,

Γεννῶ τὸν ἓνα πόλον!

25 Ἰοβρίου 1850, Λαμία.

Ἐφη. Ὁ εἰς τὸ προλεβὸν φυλλεβδον καταχωρηθεὶς ἄνθρωπος εἰς τὴν Χριστούγεννα, ἐπονήθη ἐν ΧΑΛΚΗΙ τῆς Κοινωστεινουπόλεως, καὶ ἀλήρη ἐκ τῆς ἐφημερίδος τοῦ Βουρβόρου.